

GG Plus

Želja po gospodarski rasti v obliki črke V

Gospodarske napovedi so v tem trenutku podvržene precejšnji negotovosti. Večina jih temelji na domnevi, da se bo pandemija ter s tem povezani ukrepi umirila v 2 do 3 mesecih ter da bo gospodarskemu upadu v 2. četrtletju sledila rast v drugi polovici leta.

Darja Močnik, Analitika GZS

Resna grožnja svetovni globalni rasti

Epidemija koronavirusa (covid-19) predstavlja resno grožnjo globalni rasti. Svetovno gospodarstvo naj bi po zadnji oceni The Economist Intelligence Unit zaradi pandemije v 2020 beležilo 2,5-odstotni upad BDP, kar predstavlja najmanjšo rast od večje recesije v letu 2008/2009. Zatem naj bi se rast v 2021 hitro okrepla, ponovno na okoli 3 %. Izbruh novega koronavirusa bo leta 2020 prizadel vsako gospodarstvo v Aziji ter Evropi. Gospodarska rast na Kitajskem naj bi v 2020 znašala po najverjetnejšem scenariju okoli 1 %, pri čemer naj bi se BDP v prvem četrtletju 2020 skrčil za 7 %. Negativni vpliv na gospodarsko rast imata tako zmanjšano povpraševanje (po blagu in storitvah, zaradi državnih odlokov) in ponudba (zaradi slabše preskrbljenosti dobavnih verig z izdelki iz Azije). Preventivni ukrepi izolacije ter negotovost potrošnikov bodo vplivali na zmanjšano povpraševanje po trajnih izdelkih. Na drugi strani bodo zapiranje nekaterih tovarn in motnje v dobavnih verigah ustvarili ozka grla. Glede na močan padec cen surovin je pričakovati tudi znatne negativne gospodarske učinke na trgih v razvoju. Ameriško gospodarstvo je sicer manj trgovinsko odvisno od nekaterih drugih držav, na primer Japonske ali Nemčije, a na drugi strani naj bi se zaradi manj delovnih mest in večje brezposelnosti močno zmanjšala potrošnja, ki predstavlja 70 % ameriškega gospodarstva. Aktualna ocena upada gospodarske rasti v ZDA predstavlja 2,9 %. V ZDA so se z ukrepi države usmerili na neposredna nakazila odraslim osebam in otrokom in podaljšanje prejemanja nadomestila za brezposelne, s katerim skušajo zagnati povpraševanje. Ukrepi bodo namenjeni tudi za posojila malim podjetjem, panogam v težavah (npr. letalska industrija) ter bolnišnicam. Paket pomoči naj bi znašal 2.000 mrd USD (> 10 % BDP). Če bi se razmere s covid-19 podaljšale tudi v drugo polovico leta, bi se svetovno gospodarstvo skrčilo tudi za 3 %, kot napoveduje IMF, v ZDA celo za 5,9 %.

Fiskalne spodbude

bodo močno poslabšale javne finance držav

Fiskalni ukrepi evropskih držav gredo v smeri ohranitve delovnih mest zaposlenih ter preživetja podjetij. Japonski dolg države že sedaj znaša več kot 230 % BDP, italijanski 150 % BDP, kar predstavlja grožnjo globalnemu in evropskemu gospodarstvu. Ob močno upočasnjeni svetovni gospodarski rasti bo v mnogih močno zadolženih državah fiskalna spodbuda le še povečala tveganje dolžniške krize. V EU-27 je v 2018 dolg države znašal 80 % BDP. Davčna spodbuda bo mnogim razvitim državam omogočila rast, kar pa bo na drugi strani močno poslabšalo javnofinančni položaj držav. Stopnje zadolženosti se bodo povečale tako zaradi upada nominalnega BDP kot rasti dolga, še neznan pa je vpliv covid-19 na srednjeročno inflacijo.

Centralne banke v spopad s krizo z odkupovanjem obveznic

Centralne banke so v odzivu na izbruh koronavirusa močno omejene, saj so njihove glavne obrestne mere blizu ali pod ničlo. Poslužujejo se odkupovanja vrednostnih papirjev (državne ali hipotekarne obveznice), s katerim želijo zagotavljati likvidnost držav. ECB naj bi s programom odkupa državnih in drugih obveznic – Pandemic Emergency Purchase Programme (PEPP) – ter programi monetarnih spodbud v okviru kvantitativnega sproščanja (QE) odkupila do 750 mrd EUR obveznic, kar predstavlja nekaj manj kot 10 % BDP v območju evra. To ne pomeni financiranja primanjkljaja, le zagotovilo, da se obrestne mere ne bodo bolj povečale. [gg](#)